

VILÁGGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉP LAPJA

142. SZÁM

A hazatérők kérdéséről tárgyalt Georgescu Teohari belügyminiszter a MNSz kiküldötteivel Kolozsváron

KOLOZSVÁR, június 18. Georgescu Teohari belügyminiszter vasárnap folyamán Kolozsváron tartózkodott és itt nagyfotosszerű értekezleten vett részt, amelyen jelen voltak az észak-erdélyi főispánok, az újonnan kijelölt esendőrparancsnokok, a rendőrség képviselői és a demokratikus pártok megbízottai.

A megbeszéléseken közigazgatási és pénzügyi természetű kérdések megvitatására került sor, majd az észak-erdélyi népesendőségi betagozásának ügyét tárgyalták le az országos esendőrszervezetbe.

A főispánok helyzetjelentésének meghallgatása után a belügyminiszter politikai tájékoztatót tartott, majd

felhívta a figyelmet az együttlakó román és magyar lakosság szoros együttműködésének szükségességére. Georgescu Teohari belügyminiszter erélyes szavakkal ítélte el a mind román, mind magyar részen még mindig élő sovinizmust, majd felhívta a szervezetek és hatóságok figyelmét, hogy minden erejükkel harcoljanak a sovinizmus leküzdése érdekében. Leszögezte, hogy a népesendőségi szervezet betagozását a helyszínen fogják megéjteni és a esendőrparancsnokok ezen a téren is együtt fognak működni az ODA helyi tanácsaival.

A továbbiakban a miniszter a gazdasági helyzettel foglalkozott, megállapítva, hogy a kormány sohasem ígér

többet, mint amit meg tud tartani. A több órán át tartó megbeszélés után a miniszter és az értekezlet résztvevői közös ebédet vettek részt.

Délután folyamán a belügyminiszter fogadta a Magyar Népi Szövetség elnökségét, akikkel fontos ügyeket tárgyalt le. Tanácskozásuk főtárgya a hazatérők kérdésének tisztázása volt. A Magyar Népi Szövetség kiküldöttei konkrét adatokkal ismertették a helyzetet a miniszter előtt, aki ígéretet tett, hogy a minisztertanács közelebről foglalkozni fog az ügyvel.

Vasárnap este 8 órakor Georgescu Teohari belügyminiszter elhagyta Kolozsvárt.

Lemondott a belga kormány, mert Lipót király bejelentette, hogy hazatér

BRÜSSZEL, június 18. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint a belga kormány benyújtotta lemondását. A lemondásra azért került sor, mivel Lipót király hivatalosan közölte azt a szándékát, hogy hazatér Belgiumba.

A belga tájékoztatásügyi miniszter a kormány lemondásával kapcsolatosan a következő közleményt adta ki:

— A miniszterelnök közölte a minisztertanáccsal, hogy a király rövidesen haza akar térni Belgiumba. A kormány nem vállalhat felelősséget azokért a politikai eseményekért, melyek a király hazatérése után nyomban be fognak következni. Eppen ezért a kormány benyújtotta lemondását a régenshercegnek, leszögezve, hogy az ideiglenes kormány további működése lehetetlenné vált, attól a pillanattól kezdve, hogy a király visszatér Belgiumba.

Brüsszelből jelentik, hogy drámai események vannak készülőkben. A szakszervezetek a demokratikus pártok támogatásával általános sztrájkot készítenek elrendelni tiltakozásul Lipót király hazatérése ellen. A „Vörös Zászló”, a kommunisták párt lapja a legélesebben elítéli annak a reakciós klikknek az aknamunkáját, amely a király hazatérésevel akarja a maga egyéni céljait érvényesíteni.

Megkezdődtek a tanácskozások a lengyel kormány újalakítására

MOSZKVA, június 18. (Rádió.) A szovjet fővárosba érkezett varsói és londoni lengyel kiküldöttek megkezdték a tanácskozásokat. Az első érintkezés a delegátusok között azon a Molotov külügyi népbiztos által rendezett villásreggelim volt, amelyen Anglia és az Egyesült Államok nagykövetei is részt vesznek. Moszkvai jelentések közlik, hogy a légkör határozottan optimista. Hétfőn folytatták az előkészítő tárgyalásokat.

Göring marsallbotja az amerikai hadimúzeumba kerül

WASHINGTON, június 18. Alexander Patch tábornok, a hetedik amerikai hadsereg parancsnoka átnyújtotta Truman elnöknek Hermann Göring gyémántokkal díszített marsallbotját. A tábornok elmondta, hogy Göring vonakodott átadni a parancsnoki jelvényt. A marsallbot egyelőre Truman elnöknel marad, később az amerikai Egyesült Államok hadimúzeumában helyezik el, mint díszjelvényt.

Mit dolgoznak Franciaországban a német hadifoglyok?

PARIS, június 18. A szövetséges nagyhatalmak kétszáz ezer német hadifoglyot bocsátanak a francia hatóságok rendelkezésére. Ezt a kétszáz ezer német hadifoglyot, annak a százmillió aknának a felszedésére fogják felhasználni, amit a németek helyeztek el Franciaország területén. Ugyancsak ők fogják újráépíteni a lerombolt lakóházakat és az ő feladatuk lesz a hírhedt Atlantic Fal lerombolása is.

Elfogták Imrédy Béát

BEYRUTH, június 18. (Rádió.) A beyruthi rádiállomás közölte, hogy elfogták Imrédy Béát, a volt németbörtenc magyar miniszterelnököt. Ismeretes, hogy az új demokratikus magyar kormány néhány nappal ezelőtt a háborús bűnösök névojogszékének létre tette Imrédy Béát nevére.

Imrédy elfogatásáról még közölnék a részleteket.

Politikai fegyelmezettséggel és józan valóságérzéssel részt kell vennünk a demokratikus Románia megerősítésében

— mondotta Balogh Edgár a Magyar Népi Szövetség biharmegyei nagygyűlésén

NAGYVÁRAD, június 18. Vasárnap délelőtt két tömeggyűlés adott hangot Bihar megye lakosságának Nagyváradon. A Népvédelmi Egyesület filmsszínházában az Ekések Frontja tartott megyei nagygyűlést a román parasztság széles tömegének részvételével, a Bunyitai-ligetben pedig a Magyar Népi Szövetség megyei szervezetei vonultak fel népgyűlésre. Mindkét politikai esemény a román-magyar egymásrautaltság és testvéri szövetség nemes megnyilatkozása volt.

Földreform után — szövetkezeti kérdés

Az Ekések Frontjának gyűlésén nem kevesebb, mint 370 biharmegyei község román paraszt-kiküldöttei jelentek meg, hogy előkészületeket tegyenek az Ekések Frontjának jövő vasárnap Bukarestben lezajló országos kongresszusára. A gyűlésen lelkesen éltették Groza Péter miniszterelnököt és Zaroni Romulus földművelésügyi minisztert, akik a földreform erélyes megvalósításával új szakaszt nyitottak Románia földművelésének történelmében. A román földművelésű kivánságait *Militaru* Constanstin ismertette, kifejtve, hogy a földreform befejeztével a falusi szövetkezetek kérdésének nagyarányú megoldására és az iparosítás gazdasági feladataira kell rátérni a földművelésű érdekei szerint. A Kommunista Párt nevében Boros János, a Magyar Népi Szövetség nevében pedig Boncz

András mérai földműves üdvözölte a nagygyűlést, a román-magyar megértés szükségét hangsúlyozván.

Csak úgy épülhet hid, ha a pillérek erősek

A bihari magyarság nagygyűlését a Bunyitai-ligetben Deák Ferenc tanügyi főigazgató nyitotta meg. A román és magyar zászlókkal felvonult ifjuság Kodály „Forr a világ” című dalát adta elő, majd Borsi József ismertette a májusban lezajlott kolozsvári országos magyar kongresszust. Utána Balogh Edgár, a Magyar Népi Szövetség országos alelnöke, emelkedett szólásra s Groza Péter miniszterelnök dunavölgyi békeprogramját méltatta.

— A dunavölgyi népek testvéri együttműködéséhez — mondotta a szónok —, csak úgy épülhet hid, ha a pillérek erősek. A romániai magyarságnak minden hátsó gondolat nélkül, *politikai fegyelmezettséggel és józan valóságérzéssel részt kell vennie a demokratikus Románia megerősítésében*, hogy ez az ország Groza Péter kormányzása alatt a dunavölgyi népek közt létesítendő hidnak valóban tartópillére lehessen.

A szónok ezután beszámolt a kolozsvári egyetem kérdéséről és a most folyamatban lévő iskolaügyi, igazságügyi és egészségügyi besorolásokról.

— A Magyar Népi Szövetség mindenütt ott van — mondotta Balogh Edgár —, öntudatosan támogatja a demokratikus kormányzást és építő

munkájában nem hagyja magát sem az államgépezetben meghúzódó sovinizma elemektől, sem pedig a magyar népi egységet háttámadó provokátoroktól megzavarni.

Az Ekések Frontja nevében Lipcsei István, a Zsidó Demokrata Népközösség nevében pedig Rosenzweig László biztosította a nagygyűlést az együttélő népek demokratikus összetartásáról. A földműves-szónokok között nagy feltűnést keltett a margittai járás női kiküldötteinek, *Petvay Sámuel*ének a beszéde. Ez az egyszerű földművesasszony a tömeg kirobbanó tapsviharai közepette utasított vissza örökre minden nemzeti gyűlölködést szító háborús politikát.

A szabadságot nekünk kell megőriznünk

Mezei Lajos a MNSz kolozsvári központjának üdvözlését tolmácsolta.

— A Vörös Hadsereg kellett hogy elhozza nekünk a szabadságot — mondotta Mezei Lajos —, de ezt a szabadságot nekünk kell megőriznünk.

A népgyűlés táviratban üdvözölte Groza Péter miniszterelnököt és Kurkó Gyárfást, a Magyar Népi Szövetség országos elnökét.

Vasárnap este a MNSz székházában irodalmi ünnepély zajlott le, amelyet fiatal nagyváradai költők verseit adtak elő. Az estén előadással szerepelt Nagy István és Szentimrei Jenő is. A nagyváradai magyarság mindkét író-vendégét lelkesen ünnepelte.

A BÉKEKONFERENCIA

helyét és idejét a potsdami találkozón állapítják meg

Általános sztrájk készül Belgiumban — Bizakodó légkörben kezdődtek meg a tanácskozások a lengyel kormány újalakítására

NEWYORK, június 18. (Rador.) A legújabb hírek szerint a háromhatalmi értekezletet Berlin közelében Potsdamban tartják meg. Amerikai politikai körök értesülése szerint a berlini találkozón foglalkoznak Ausztria kérdéseivel és a magyarországi, bulgáriai és romániai meghatalmazottakkal is tanácskozni fognak. Erre vonatkozólag már Yaltában megegyeztek, most azonban meg kell találni a gyakorlati módokat az idevágó yaltai határozat megvalósítására.

A „Sunday Times” diplomáciai munkatársának jelentése szerint Berlinben a háromhatalmi találkozó alkalmából óriási méretű katonai díszszemlét rendeznek, a „győzelem parádéja” címen. A nagy díszszemlére máris készülnek a szovjet csapatok.

A Sunday Times különben úgy tudja, hogy a háromhatalmi konferencia egyik legfontosabb kérdése a békekonferencia idejének és helyének végleges megállapítása lesz.

Londoni jelentések közlik, hogy Attila, a Munkás Párt vezetője elfogadta Churchill meghívását, hogy részvegyen a találkozón.

Demokráciánk éberén vigyáz

BUKAREST, június 16. Az alcázott fasizmus ismét öltögeti mérges fulánk-ját. Az ugyanevezett „történelmi” pártok vezető körei ugylátszik most sem veszik tudomásul a döntő fordulatot, amelyet március hatodika jelentett Románia életében. Ok kitartanak továbbra is az uszítás régi szándékait mellett, mintha az ország nemzetiségei ma is ama jól ismert vasgárdista szocializációs politikának lennének kiszolgáltatva, amely ostromállapottal, cenzurával, börtönnel és puszkagolyóval próbálta megoldani a nemzetiségi kérdést.

A Liberális Párt franciányelvű hivatalos lapja egyik utóbbi számában nem tesz mást, minthogy egymás mellé állítja Benes csehszlovák köztársasági elnök és Groza Péter román miniszterelnök nyilatkozatát a magyar kérdésben. Két különböző álláspontot fejez ki a két nyilatkozat. Természetesen a liberális lap e párhuzambaállításával bírálót igyekszik mondani a Groza-kormány nemzetiségi politikája felett.

Mi ez, ha nem a legvakmerőbb kihívás, elsősorban a nemzetiségi torzalkodásokat nem ismerő nagy szovjet néppel és annak lángeszű vezetőjével, Sztalin marsallal szemben, akinek történelmi jelentőségű levele legjelentősebb biztosítéka a romániai nemzetiségek egyenjogúságának? De kihívás ez a román demokráciával szemben is, amely maga is szenvedő áldozata volt annak a „hazafiságnak”, amely most a bujtogatás minden eszközét megragadja, csak hogy megzavarhassa a Dunavölgye sokat szenvedett népeinek lelki találkozását.

Az Antonescu-diktatura haszonélvezői, a vasgárdizmus és cuzizmus szárlásosinálói csóvát akarnak dugni ott-honunk eresze alá. Érzik, hogy a román és magyar nép megbékélése vesztüket jelenti, mert a gyűlölködés tökéjétől fosztja meg őket, amely a reakció sötét éveiben busás hasznót hajtott számukra. Csak a maguk szűk kaszterdekeit tartva szem előtt, nem szándékoznak tudomásul venni sem a történelmi sorsfordulatot, sem azt az óriási véráldozatot, amelyet a leigázott népek felszabadításáért a Vörös Hadsereg hozott. Az ősz folyamán Maniu és farsai már egyezben megrendezték a maguk sötét rohamait a romániai magyar nép ellen. Elszörnyednek a világ békeszerető népei, ha a reakciós érdekesoportok minden uszító terve és tevékenysége nyilvánosságra kerül. Most újból kísérleteket tesznek a belső robbantásra. A romániai demokrácia azonban okult a keserves multon és éberén vigyáz. Erre vall a Kommunista Párt hivatalos lapjának, a „Scântea”-nak e békebontó fasizta kísérlethez fűzött alábbi határozott hangú észrevétele:

„A nép már jóllakott azoknak a demagógiájával, akik az Antonescu-rendszer katasztrófájába vitték az országot. Ez az újság „Két álláspont” című cikkében újabb támadást intéz a demokrácia ellen. Egymás mellé helyezi a legkisebb magyarizát hozzáfűzése nélkül Groza miniszterelnök és Benes elnök nyilatkozatát a magyar kérdésről.

A csehszlovákiai magyarság kérdését nem lehet összetéveszteni az erdélyi magyar kérdéssel, ahol egy nagyszámú népesség összevegyült a száradók folyamán a többi együttélő néppel. Különben sem lehet ellenséges magatartást tanúsítani egy nemzetiség iránt, amely egyre jobban bebizonyítja, hogy fözeledik a demokrácia elveinek és az ugyanezen célkért küzdő román néphez. A romániai magyar lakosság demokratikus szervezete, a Magyar Népi Szövetség, tagja az Országos Demokrata Arcvonalnak s minden erejéből támogatja a demokratikus koncentrációs kormányt s ezzel a demokrácia erősítését országunkban.

Éppen ezért Groza miniszterelnök álláspontja jelenti az egyetlen megoldást a békés és építőszellemű együttélésre Erdélyben.

Azon a módon, ahogyan feltalálják a két lélet, azt akarják megérteni, hogy Romániában ugyanolyan módon meg lehetne oldani a magyar kérdést, mint Csehszlovákiában. Ez a megalapítás azonban hamis, mivel két különböző probléma áll fenn, amelyekkel személtárással nem lehet összekeverni. A „demokratikus” formalizmusnak ez az összekeverése szándékolt. Ez a fasizmusra

POLITIKAI ÉLETÜNK

Népes értekezleten vitatták meg közös kérdéseiket a hidelvei földeszek

KOLOZSVAR, június 18. A hidelvei földeszek Zsigmond király-utcai székházában vasárnap délután taggyűlést rendezett a Magyar Népi Szövetség. A nagyjelentőségű gyűlésen kifejezésre jutott a földesztársadalom minden jogos kívánsága, a megjelent előadók pedig kifejtették a kívánságok megvalósulásának demokratikus lehetőségeit.

A gyűlést Hajós Gyula a MNSz hidelvei földesztagozatának elnöke nyitotta meg, majd átadta a szót Mikó Gábor dr. lelkész tanárnak, aki a gyűlést hirdető sovinszta uszítókkal ellentétben a román—magyar megbékélés szükségességét hangoztatta.

— *A multban — mondotta a népszerű lelkész tanár — a közös elnyomók ellen sok esetben együtt küzdöttek a jobbágy-ösök. Nem véletlen az, hogy Rákóczi seregében román és magyar kuruc együtt harcolt s hogy Horea lázadó seregében ott voltak a magyar jobbágyok is.*

Ezután Döry Erzsébet rövid és tömör előadásában ismertette az időszerű politikai kérdéseket. Felhívta a figyelmet arra, hogy a fasizta reakció rémhírterjesztéssel és spekulációval igyekszik megakadályozni a két nép megbékélését, valamint az ország és a dolgozó tömegek gazdasági felémelkedését.

Az érdeklődéssel végighallgatott előadásokat hozzászólások követték. A gazdák közül többen rámutattak arra, hogy nemcsak a marhabeszolgáltatásnál, de a mostani lóbeszolgáltatásnál sem hallgatják meg a gazdák szavát. Így történetelt meg, hogy míg az egyik városrész kiscsászait teljesen megnyomoritották a beszolgáltatásokkal, addig a másik városrész gazdáitól alig 1—2 lovat vettek igénybe. *Az egyik fiatal gazda nyomatékosan kérte, hogy a Magyar Népi Szövetség részéről vonjanak le egy gazdaságkértőt a közös rekviráló bizottságba, hogy a háborús kisterhek kivetésénél ne történhessenek félrecsuszamlások.*

A következő szónok dr. Csákány Béla, a Magyar Népi Szövetség országos végrehajtó bizottsági tagja, válaszképp a felszólalásokra kifejtette, hogy a közügyek intézését ma nem végezheti csupán néhány ember, mint ahogy a demokrácia megerősítéséhez s az ország gazdasági felemeléséhez is hozzá kell járuljon az ország minden polgára.

— *A dolgozó néptömegeknek — folytatta — mindjobban be kell kapcsolódnia a politikai élet irányításába is. Többé nem történhetik meg, hogy a népek millióit akarjuk ellenére belekényszeríteni egy tragikus háborúba.*

Csákány Béla ezután rámutatott arra, hogy a földeszek szervezetségén s a román és magyar földművesek megbékélésén mulik, mennyire tudják ellenőrizni azt a közigazgatást, amelyben egyes szabotáló elemek a Groza-kormány becsületes intézkedése ellenére igazságtalanul vetik ki a kösterhervisést. Az előadó a különböző felszólalásokra válaszolva kijelentette, hogy a romániai magyarság csakis szoros egységben a román de-

mokratákkal, a Groza-kormány őszinte törekvései alapján tudja kivédeni az együttélő népek nemzeti egyenjogúságát sértő igazságtalanságokat és kihívásokat.

A lelkes éljenzéssel fogadott előadás után a gyűlés elhatározta, hogy a megkezdett beszéd és ügyében felkeresik a város vezetését.

Jól sikerült kulturdélután az V. kerületben

A Magyar Népi Szövetség V. kerületi tagozata vasárnap délután 5 órakor a Türr István-utcai székházában jól sikerült kulturdélutánt rendezett. Nyilas Endre kerületi vezető megnyitott beszédében felhívta a figyelmet a falvak megsegítésének fontosságára és kérte a tagokat, hogy a falumunka megindulásában nyújtsanak hathatós segítséget. Utána Cseh Tibor mérnök tartott előadást a „Pályaválasztás fontossága” címmel. Előadásában a pályaválasztás tudományos alapokra fektetett intézményéről (pszichotechnikai vizsgálat) emlékezett meg. Vázolta a műszaki pályák fontosságát és azoknak helyzetét a mai demokratikus világban. Nagyszerű előadása után Ricci Árpád magyar népdalokat énekelt, majd Bartha László Elek Vencel: „Az apám” című versét szavalta. Pavlenko Tamara „A harcos fia” című orosz verset és a „Fekete szemek” című orosz dalt adta elő orosz nyelven nagy sikerrel. A következő szám ifjabb és idősebb Hintos László hegedűszáma volt. A közönség minden számot és előadót sok tapsal és tetszésnyilvánítással tüntetett ki. A jól sikerült kulturdélutánt a fiatalság éjfélig tartó tánc zárta be.

Közművelődési és d. ssorozat

Szombat délután ülést tartott a Magyar Népi Szövetség kolozsvári közművelődési bizottsága. A bizottság megállapította a Magyar Népi Szövetség e heti kerületi közművelődési előadásprogramját. A program szerint legközelebb a következő helyeken tartanak előadásokat a bizottság előadói:

Az első kerületi tagok részére Demeter János helyettes polgármester tart előadást kedden délután 5 órakor a Farkas-utcai székházban. (Beszámol bukaresti utjáról.)

Az ötödik kerületi székházban (Türr István-utca 36) Taar Károly tart előadást a falu és a város gazdasági viszonyáról kedden délután 5 órakor.

A második kerületben Dán István helyettes polgármester a kisipar jövőjéről értekezik az Attila-ut 9. szám alatti székházban.

A negyedik kerület II. tagozata részére Venczel László tanügyi kérdésekről beszél a Horea-uti székházban sekről beszél a Horea-uti 2-es számú népiskolában szerdán délután 7 órakor.

A Városi Színház műsora:

Június 19-én, kedden délután 6 órakor: Megoldandó probléma. (A román együttes előadása.)

Június 20-án, szerdán délután 6 órakor: B. Show: Ördög cimborája.

Június 21-én, csütörtökön délután 6 órakor: n Ördög cimborája.

Ékszer és ezüst dísz tárgyakban nagy választékkal megnyitott **Friedman és Herman** óra- és ékszerkereskedése, Kornis-utca 7

jellemző manőver, kísérlet a sovinszta gyűlölködés feltámasztására. A román fasizta, a szárazajtai vérengzés szerzői, kezét nyújtanak a magyar fasisztáknak, az ördögkuty gyilkosságok szerzőinek.

Ez azonban nem elegendő. „Elméleti magyarázatot” is keresnek. E csödbe vezető politika ellen Groza miniszterelnök a két népek anyjai bajt okozó viszályokat elsimító politika útjára lépett. Csak így fog megvalósulni nálunk a demokrácia egyik alapfeltétele: az együttélés

népek közötti testvériség, az az elv, amelyik részét képezi demokratikus koncentrációs kormányunk munkatervének.

Az új demokratikus Romániában nincs hely a fasizta ügynökségek számára, függetlenül attól, hogy „történelmi”, „formai” vagy más chhez hasonló állítást viselnek. A nép örökölje! Minden demagóg kísérlet le fognak leplezni és szét fognak zúzni. Semmi sem erősebb, mint a nép ereje, ha öntudatra ébred. S a román nép öntudatra ébredt!”

Egy intézmény, amely valóban a közjólétet szolgálja

A kolozsvári városi közjóléti szövetkezet komoly teljesítményű munkájával a város egyik legnépszerűbb intézményévé vált. Ez a több mint 740 kismember részvételű nyugvó városi szerv a felszabadulás első percétől nemcsak minestelen szegény családok ezreinek nyújtott pótolhatatlan segítséget, de az újraépítő munkából is tevékenyen kivette a részét. A szövetkezet becsületes munkái és mérnökei ott voltak a hidépítések-nél, ahol munkatejüket kivül rengeteg anyagot adtak a munkálatokhoz. Így segítettek meg anyaggal az újraépülő házgyárat. Anyagot és munkaerőt adtak a kaszárnyák kijavításához. A Méhes-utcai munkástelepen 12 félbehagyott munkásházat javítottak ki és adtak át román és magyar sokgyermekes szegény munkáscsaládoknak. A szövetkezet igen hathatósan hozzájárult a népkönyvház felállításához és fenntartásához. Alig távolodott el a háború zaja, a szövetkezet gondozásában lévő városi földéken máris hozzáláttak a kintrekedt termények betakarításához, majd talygákon székeszámra szállították be az élelmiszert a népkönyvház számára. A Méhes-utcai iskola és a járványkórház kijavítását is ez a szövetkezet végezte. A kolozsvári kisiparossággal karöltve.

A közjóléti szövetkezet hivatásának magaslatán állott akkor, amikor a téglagyári szomszédságában fekvő 33 holdas területet nyolcadhodas kis parcellákban kiosztotta sokgyermekes szegény munkáscsaládok között. Ez a hatalmas terület ezideig nagyrészt sivar, terméketlen legelő volt, másik részét pedig személtérakodónak használták. Az ötletes tisztviselők előterjesztésére, a minden talpalatnyi hely bevetésének az elvén, a város vezetősége hozzájárult e terület megműveléséhez és ma 130 szegény kismember zöldseges kertje virágozik a régi elhanyagolt pusztai területen.

Dán István alpolgármester és Medrea Hedvig városi tanácsnok a közjóléti szövetkezet iredavezető tisztviselőjével kiszálltak a zöldseges kertek megtekintésére és legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a látottak felett.

Az alpolgármester és a városi tanácsnok ezután kihajtottak a Méhes-utcai munkástelepre, ahol 20 vadonatúj házban 40 sokgyermekes család van elhelyezve. A Kós Károly művészi tervei szerint készült épületesoport legelejen gyönyörű modern népiskola emelkedik, amelyben közel 160 telepí gyerek tanul. A házak is a modern egészségügyi követelményeknek megfelelően épültek. Egyik-másik házban 7—8 gyerekes, sőt a külmenostori munkástelepen egy 11 gyerekes családdal beszállított el az alpolgármester.

A közjóléti szövetkezet több mint félévi áldásos munkája után a város vezetősége közelebről gyűlést hív össze, amelyen határozatot hoznak az intézmény további sorsáról.

Tájékoztató erdélyi deportáltakról

KOLOZSVAR, június 18. A kolozsvári Zsidó Népközösség újabb névsort becsátott rendelkezésünkre azokról az erdélyi deportáltakról, akik május 28-án a therienstadti koncentrációs táborban szabadultak fel. A névsor 1064 nevet tartalmaz. Ezek között számos kolozsvári szerepel. A kolozsváriak nevét a születési évvel az alábbiakban közöljük:

- Abraham Teréz 1923. Abraham Helén 1918, Abraham Regina 1910, Bachusz Szilónia 1920, Bachusz Erzsébet 1927, Blau Ilona 1918, Berkovits Judith 1922, Brucker Elena 1921, Bárány Eta 1920, Breier Anna 1924, Brunner Mendel dr. 1898, Brunner Fanny 1912, Blau Vilma 1910, Brenner Sámuel 1918, Blau Janka 1909, Blau Erzsébet 1906, Blau Matild 1917, Czinner Josefín 1910, David Margit 1913, Goldstein Deutsch Irén 1910, Diamantstein Iván 1919, Edelstein Gizella 1924, Edelstein Margit 1928, Eller Ilona 1919, Fentchel Tibor dr. 1920, Fentchel Mörle dr. 1890, Fogel Goldstein René 1920, Fülöp Salamon Rózsi 1920, Fuchs Mária 1924, Fischer Blum Róza 1896, Fischer Irén 1913, Furst Magda 1923, Fischer Judit 1922, Gondenfeld Aranka 1923, Grünblatt Glück Regina 1807, Wiesler Struhl 1917, Neftali Szerén 1914

(A névsor közlését legközelebb folytatjuk.)

Van Operánk!

Az első szini évad folyamán nem egyszer fejeztük ki a kolozsvári színház sorsa és szerce felett való aggodalmunkat, sőt aggodalmunk olykor elkeseredéssé fajult, s ez legtöbbször annak a kényszeredett helyzetnek szólt, melyet az önmagát államsegély nélkül eltartani kényserült társulat megalkuvásos műsorpolitikája idézett elő. Ezzel szemben minden alkalmat megragadtunk, hogy a nyilvánosság előtt elismeréssel regisztráljuk a társulatnak a szociális és művelődésbeli fejlődés vonalába eső, sokszor fővárosi színvonalu előadásait.

A magyar színház operatársulatának szombati bemutatkozó előadása nemcsak hogy lelkesedést váltott ki minden jelenlétből, hanem hittel és reménységgel is eltöltött, hisz nem kevesebbet bizonyított, mint azt, hogy Kolozsvárnak, Erdélynek, elsőosztályu magyar operategyes áll ezentúl rendelkezésére!

Már pedig akkor, amikor az operett túlbuzgánása már-már mindent begyepesdéssel fenyegetett, s amikor joggal lehetett attól tartani, hogy egy nem színvonalas szórakozást kereső közönség-réteg izlésbeli zsarnoksága a művészi fajultatán jóvátehetetlenül számúzi a színpadról, s a közönséget komoly élvezetet adó operák és prózai művek felkeresésének vágyától is végleg elszakítja — operánk fényes bemutatkozó sikerének kétszeres ujjongással kell adózni.

A szombati „theatre paré” — mert hivalkodás nélkül emlegethetjük eképpen a fényes premiert — Smetana operájával, az Eladott menyasszonnyal nemcsak az igényes zenekedvelőket elégitette ki, hanem alkalmasint bevonta a magasabb zenei élvezeteket keresők táborába az eddig egyoldalú operett-röjzöngőket is. Műfaja, a vígjopera, a mulattató részletekben, a komikus és buffo-helyzetekben is gazdag s pazar áramlásu népi forrásokból felbuzgó zenéjével azokat is szakadatlan feszültségben tartja, akik az operától, mint valami élettől elvonathozó, „sznob” ceremóniától, megátalkodottan idegenkedtek. A nagy szláv muzsikuss az emberi érzéseket olyan meggyőző erővel és őszinteséggel szólaltatja meg, hogy a zenei eszközökkel kifejezett bánat, öröm, aspiráció, felsülés — mindvégig közvetlenül, a hajszálcsovésség törvényei szerint érintkezik a közönség minden rétegével.

Egyszóval: Smetana zenéjével azt cselekszi, amit csak az egyetemes legnagyobbak: az életnek, érzéseinknek magasabb, tisztultabb, régióiba emel. Mert ez operában nem valami hazugul összeháklott, mondacsindált zenei műanyag volt találkozásunk — mint ez gyakori a múlt század második felében s a miénk első két-három tizedében keletkezett zeneművek esetében — hanem magával a cseh népléleknek egy nagy fiában átszűrt s felfokozódott megnyilatkozásával.

S mindez a makulátlan zenei gyönyörűség a kolozsvári magyar operatársulat tökéletes felkészültségének is köszönhető. Elsőrendű énektudásukhoz és jártasságukhoz hozzájárult öltözeteknek, maszkjaiknak színházi értelemben vett remekbeszabottsága. Nem volt egy „kihagyott”, ödöngő helyzet, egy kőgő kézagocskó, mindent művészi élettől töltött be a rendező, Gróf László fantáziája és figyelmé.

Énekművészeink — Takács Paula, Lőrincz Zsuzsa, Szanati József, Kallós József, Mélykúti Horvát József, Márki Alfréd (az utóbbi mint buffo-énekes), ezen az előadáson nemcsak egymással, hanem a közönség szívével is összeforrtak. De méltán osztottak az elismerésben azok a művészek is — Kőszegi Margit, Anghi Béla, Suvár Jenő, Kapusi László, akiket prózából ismerünk. Fel kell jegyeznünk a beéklert cirkuszjelenet ragyogó szereplőgárdáját és tökéletes maszkjait is.

Az énekkar és a zenekar — hála Rónai Antal tudásának és buzgalomának — teljesnek és hibátlannak bizonyult.

Kétféle elismerés jár a balettcsoportnak is: valóban újszerű és ötletes koreográfiái teljesítménnyel gazdagította

Árucsereforgalmi szerződésről tárgyalnak Románia és Magyarország között

BUKAREST, június 18. A „Scanteia” mai száma közli, hogy magyar gazdasági bizottság érkezett Bukarestbe, amelynek felhatalmazása van a magyar kormánytól arra, hogy árucsereforgalmi szerződést kössön Romániával.

A megbeszélések szerint Románia söt, kőolajtermékeket és fűrészarút szállítana, míg Magyarország mezőgazdasági gépeket, ipari termékeket és villanykörtét szállítana. Az árucsereforgalom megindulásának első feltétele természetesen a vasúti közlekedés rendszeressé válása.

A magyarországi lapok is vezető helyen foglalkoznak a román-magyar gazdasági tárgyalásokkal.

Szakszervezetekbe tömörülnek a kisiparosok

A kolozsvári kiküldöttek beszámoltak a bukaresti kisiparos kongresszus munkájáról

KOLOZSVÁR, június 18. A kisiparos mesterek multheti országos kongresszusán, amelyen, mint ismeretes, Luka László, az Országos Demokrata Arvonál elnöke, a közlekedésügyi miniszter is beszédet tartott, Kolozsvár kisiparossága is képviseltette magát Csákányovszky Károly és Susman János régi demokrata harcosok személyében. A kiküldött képviselők visszaérkezve városunkba, hétfőn délelőtt Kolozsvár iparosainak beszámoltak a kongresszus határozatairól.

A kiküldöttek a kisiparosok általános érdeklődése közepette elmondták, hogy az ország kisiparossága

csatlakozott az Országos Demokrata Arvonál pártjainak és szervezeteinek egységéhez. Ugyancsak határozatot hoztak arra is, hogy a kisiparosok szakszervezeteket alakítsanak, majd kisiparos szakszervezeti tanácsot, mely az országos szakszervezeti tanács mellett fog működni. A kiküldöttek elmondották továbbá, hogy a felmerült sérelmekre azt a komoly ígéretet kapták a kormány részéről, hogy ezután csak a 10 szakmunkást és 20 lőerőt meghaladó üzemek kell könyveztetést végezzenek. Ugyancsak örömdetes körülmény az is, hogy a munkásbiztosítás önkormányzatának fenntartása mellett új munkásbizto-

sító törvényeket hoznak. Az anyagbeszerzés megkönnyítésére pedig szövetkezeteket létesítenek az árdragítók és a közvetítő kereskedelem kikapcsolása érdekében.

A kisiparosság végre megtalálta a helyes utat. Nemzetiségre, nemre és fajra való különbség nélkül kiépíti szakszervezeti életét és szétterjedt munkássággal, értelmiségiekkel és a földműves tömegekkel.

A kisiparosságot szervezeti megerősítésében az ODA összes szervezetei és pártjai támogatják.

Budapesten megalakult a Magyar—Szovjet Művelődési Társaság

Diszelnökké Szent-Györgyi Albertet, elnökké Zilahy Lajost választották

BUDAPEST, június 18. A magyar szellemi életnek nagy eseménye van: megalakult a Magyar—Szovjet Művelődési Társaság. A magyar szellemi élet legkülönbözetibb gyűlték egybe az egyetem életi intézetének előadói körében, ahol Beznák Aladár egyetemi tanár ismertette az előkészítő bizottság munkáját. Barulin, a szovjetkövetség tanácsosa üdvözölte a Társaságot, a külföldi kulturális kapcsolatokat ápoló szovjet-társaság nevében.

A most megalakított Társaságnak nagy és nehéz feladata van — mondotta orosznyelvi beszédében. — Egyrészt meg kell tisztítani az iskolákat, az irodalmat, a különböző irodalmi és tudományos intézmé-

nyeket a Szovjetunióval szemben folytatott ellenséges politikai maradványaitól, másrészt meg kell ismertetni a Szovjetunió valódi arcát. A Társaság feladata lesz a kulturális együttműködés kiszélesítése a két ország között s a kölcsönös tájékoztatás a Szovjetunió és Magyarország kulturájáról.

Barulin tanácsos beszéde után felolvasták a Társaság alapszabályait és az ezt követő hozzászólások után megválasztották a Magyar—Szovjet Művelődési Társaság vezetőit, melynek diszelnöke Szent-Györgyi Albert, elnöke Zilahy Lajos, főtájkára Háy Gyula. Az elnöki tanács tagjai közé Barulin tanácsost is beválasztották.

„A földgolyó legnagyobb népközössége ad módot a szellemi érintkezésre”

Zilahy Lajos elnöki székfoglalójában többek között ezeket mondotta:

— A Magyar—Szovjet Művelődési Társaság megalakulása nem azt jelenti, hogy az egész magyar szellemi élet mereven kelet felé fordul. Semmi okunk nincs megtagadni azt a műveltségünket, amely a multban nyugati, de tiszta forrásokból táplálkozott. A jövőben is fel fogjuk keresni azokat a forrásokat a világ minden táján, amelyekben az emberi szellem magasabbrendűsége jelentkezik. Nem merevségről van szó, hanem ellenkezőleg: a merevség megtöréséről, mert hiszen eddig csak egy irányba néztünk.

— A földgolyó legnagyobb népközössége ad most módot és alkalmat a szellemi érintkezésre, ennek a népközösségnek olyan mértéu a kulturája, amely ropant erőt és hűságot, az emberi fejlődés beláthatatlan útjait sejteti, amely túl a háboru mocskán és szenvedésén, valahol,

sorsunk egy távolabbi pontján, az erőek, a győzők, a boldogabbak ajándékozó örömeivel áll felettünk. Hogy ez így van, az belső ösztön és meggyőződés kérdése, szinte titkos sugallatok utmutatása olyan órákban, amikor egy nemzet borzasztó sebeivel élet és halál között lebeg. Akikből hiányzik ez a belső ösztön, ez a tiszta meggyőződés: annak nincs helye e Társaságban. Semmi szükségünk politikai oportunistákra, mert olyan utra léptünk, ahol feladataink elvégzésében az ember és a szellem becsülete kovácsol össze bennünket. A politikai oportunizmus különben is: megalázkodás, kicsinyesgi érzés és büntudat. Az elmúlt évek politikai tévedéseit s büntetelért valamennyien viseljük és vállaljuk a büntetést, de a szellem nem ismeri ezt a szót: ellenség. Mi csak ezt a szót ismerjük: ember.

— Nem ismerjük a kicsinyesgi érzést sem. Ha mi most mégis szolgálhatunk

Fogászati anyagraktár (Dental Depot) Jókai-utca 5

alatt ismét megnyitott és n. b. vevőinknek rendelkezésére áll. Minden áruban nagy választék.

Fogászati felszerelések vétele és eladása

az előadást. A balettmester, Morawcsky Román, Nizsinszky egykori tanítványa, ismét kilelt magáért, mintha csak meg akarta volna mutatni, hogy méltó az ünneplésre, melyet művészi pályája 36. esztendőjének küszöbén rögtönöztek az egyik szünetben tisztelői és tanítványai.

Az Eladott menyasszonyt mindenkinek meg kell néznie. De nézzék meg elsősorban azok, akik eddigelő nem tud-

Mindennemű

kereskedelmi árú-és butorszállítást

helyben és vidéken vállal az „EXPRESS” szállítási vállalat.

Iroda: Horca-ut 34. Telep: Szent István-ut 33—35. Telefon: 474.

a Szovjetuniót, ez a szolgálata nem megalázkodás. Vannak szolgálatok, amelyek felemelkedést jelentenek: elsősorban önmagunkban. Ha nem így volna, a szovjetkultúra nem szolgálatot kapna tőlünk, hanem csak szolgálat, amire nincs szükség.

Zilahy Lajos beszéde után a Társaság üdvözítő táviratot intézett Sztalin tábornagynak, Vorosilov tábornokhoz és Kernenovhoz, a Külföldi kulturális kapcsolatokat ápoló Szovjet Társaság elnökéhez.

Figyelem!

Gépkereskedelmi Iroda átköltözött

Timár-utca 20 alá. Üzlethelyiség

Bonok és Facturák

kévéházak, iparosok, vendéglők és kereskedők részére legolcsóbban a POLO-YI nyomdában szerelhetők be Minorita-utca 3.

Fogászati Izerakatomal

megnyitottam, szives pártfogásukat kéri tisztelettel a Dental-Depot „Victoria” Bartha Mihály-utca 2

ÓRÁS és ÉKSZERESZ SIMON ÉS STEIN Széchenyi-tér 35

Tört aranyat és ezüstöt magas áron cserélünk. Precíziós javítók.

Vasgárdista röpiratok készülték egy nemzeti parasztpárti szökházban

BUKAREST, június 18. Mint a Scanteia írja, az elmúlt héten kézírásos és gépirásos uszító jellegű felhívások kerültek forgalomba, melyek a kormányt és a szövetséges hatalmakat támadták jellegzetes vasgárdista stílusban. Az állambiztonsági hivatal nyomozása kiderítette, hogy ezeknek a felhívásoknak szerzői és terjesztői a bukaresti IX. kerületi nemzeti parasztpárti szökházban végrehajtott házkutatásnál számos ilyen felhívást találtak. A vizsgálat meg folyik.

Ez a tény világos példája annak — írja a Scanteia —, hogy a nemzeti parasztpárt vezetősége régen megszünt demokrata lenni és olyan akcióra biztatta a pártot, amelyekben a reakciós és légióváros elemek megfelelő talajt találtak bünyös népbőlneve tevékenységükre.

Bernard Shaw Örög cimborá-ját szerdán mutatja be a Városi Színház magyar társulata

A szerdai Shaw-bemutató kétségtelenül egyik legkiemelkedőbb eseménye a kolozsvári Városi Színház egész évi műsorának. Bernard Shaw, a hatalmas angol írószemélyiség lélekkutatás-író-tudósa ebben a darabjában is az emberi gyarlóság és emberi fenség megdöbbentően igaz lélekrajzával keresi az örök emberi igazságot, amely társadalmakat, embereket átalakít, nevelni tud és megteremkenyítő erejével felráz gyarlóságunkból és az Ember igazi feladataira eszméltet.

Bernard Shaw ehhez a nagyvonalú alkotásához az 1770. évből amerikai szabadságharc idejéből meríti képrajzát fantáziájú anyagát, a hat remekbefaragott főalak mely lélektanilag felépített cselekményvilágával.

Ezt a hat pompás figurát: Benes Ilona, Senkál Endre, Borovszky Oszkár, Loy Sári, Fekete Mihály és Sugár Jenő ábrázolják. De kívülük háttér szerephez jutottak Várady Rudolf, Dorián Ilona, Sebessy László és a drámai együttes többi tagjai is.

A nagy alkotó-művész ebben a darabjában drámai feszültséget jelenít meg, éles szatírával állítja szembe a gonosz-ságot és szenteskedése bújított alacsonyrendűséget és az igaz ember magasrendűségét.

A szerdai Shaw-bemutató híre máris lelkes érdeklődést vált ki a város szépért lelkesedő dolgozó- és értelmiségi közönségéből. Most megbizonyíthatja városunk színházba járó közönsége, hogy igazán él benne a vágy a magasrendű színpadi- és irodalmi alkotások megismerésére. A darabot Kőmivész Nagy Lajos rendezi.

Itt írjuk meg, hogy Várady Rudolf, a remek jellemzésű, akit az októberi kiűritési számú Budapestre ragadt s aki ott mint a Művész Színház tagja, Steinbeck „Le ment a hold”-jában maradandó sikert ért el, homvágytól sarkalva nemrég hazajött. Azóta színházi igazolása nálunk is lezajlott és személyében erős pillérrel öregedett a társulat. Várady Rudolf szerdán az Örög cimborájában lép ismét Kolozsvár közönsége elé. Kiváncsian várjuk az érett művész újabb alakításait annál is inkább, mivel tőle mindig maradandó színházi élményt kaptunk.

A második kerületi fegyelmi bizottság tagjai június 24-én, vasárnap délután 9 órakor a II. kerületi rendőrségen jelennek meg. Tárgy: az éjszakai gárda-szolgálatból igazolatlanul hiányzottak közmunkára való beosztása. A fegyelmi bizottság ismételt felhívja a kerület fértilakosságának figyelmét az éjszakai gárda-szolgálatban való pontos megjelenésre, mert az igazolatlanul hiányzókat közmunkával és neveléssel a napilapokban való közlésével fogja büntetni.

FELHÍVÁS. Felhívom azokat a kolozsvári lakosokat, akik a közmunka kivetési bizottság által kiadott fizetési meghagyás dacára még a mai napig sem fizették ki az I., II., III. óra esedékes közmunkamegváltás díjukat, hogy e hó 26-ig fizessék be hátralékukat. Ugyanazok azok, akik a mai napig még nem jelentek meg a kivetési bizottság előtt, június 26-ig bezárólag jelenjenek meg a bizottság előtt az első negyedévi közmunkamegváltás kivetése céljából. (Városi adóhivatal II. emelet.) Akik a jelentkezési kötelezettségnek nem tesznek eleget, avagy a közmunkamegváltás kirótt összegét fenti határidőig nem fizetik be, azokat közmunkára hívják be. Kolozsvár, 1943 június 16. Chiudean s. k. polgármester. Dán s. k. polgármester h.

(*) A Zenetanárok Szakszervezete értesíti tagjait, hogy a folyó hó 19-én hirdetett taggyűlés közbejött akadályok miatt folyó hó 21-én, csütörtökön délután 6 órakor lesz megtartva a Tanfelfüggetlési Szakszervezet Szabadságtér 24 alatti helyiségében.

(*) Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy a Rutex-féle textilüzletünket Dávid Ferenc-utca 7 alatt újból megnyitottuk. Kérjük régi vevőink támogatását.

Orvosi hír. Dr. Ligeti Ilona szemorvos rendelését régi lakosain. Unió-utca 27. újból megkezdte.

H I R E K

VILÁGOSSÁG

Politikai napilap. Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Szerkesztő: BALOGH EDGAR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár Brassai-utca 7. Távfeliról 253. Előfizetési díj egy hónapra 1000 lej. Aporhirdetéseket szavanként 30 lej, legkisebb hirdetés 300 lej. Álláskeresőknek szavanként 20 lej, legkisebb hirdetés 200 lej. Cim a kiadóban és jellegű hirdetekeknél 30 lej pótdíj fizetendő. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenként 80 lej. Szöveg-hirdetés (hírek között) szavanként 80 lej. Nyilttér szavanként 100 lej. Kéziratok megőrzésére vagy visszaküldésére nem vállalkozunk.

Értesítés. Tudomására hozzuk a város összes adózóinak, hogy az 1943 január 1-ig, valamint az 1943. év első negyedére (január, február és március hónapokra) járó adóhátralékokat nem az állami adóhivatalnál, hanem a Szechenyi-tér 6. sz. alatti városi adóhivatalnál kell fizetni, ahol a főkönyvek is vannak. Ezután is felhívjuk az összes adózókat, hogy adó- és díjhátralékukat a legrovidebb időn belül fizessék be, mert ellenkező esetben a törvény által előírt behajtási intézkedéseket fogjuk foganatosítani, amelyek kamat- és végrehajtási költségek felszámításával járnak. Kolozsvár, 1943 június 13. Chiudean Gheorghe polgármester, dr. Stoica Ioan főjegyző.

(*) A MAGISZ értesíti tagjait, hogy a MAGISZ vásárlási könyvre női solemharisnva kerül kiosztásra június 18-tól, hétfőtől kezdve a MAGISZ-bolt (volt Magyar Bolt) textil-osztályán.

A második kerületi utcabizalmiak vasárnap, június 24-én délután 9 órakor meghesélés és tájékoztatás végett jelennek meg a második kerületi rendőrségen. Györgyfalvi-ut 65.

A bórpari munkások szakszervezete június 21-én, csütörtök délután 5 órakor taggyűlést tart az Apor-utca 7 alatti helyiségben. A vezetőség felhívja a Rendor-grár, a Bórpari Munkások Szövetkezete, az Etna, Szaniszló és Krebsz cégek munkásait, valamint az összes cipészeket, csizmadiákat, felsőrészkeszítőket és más kisebb üzemekben dolgozó bórindós és bórdisz-műveseket, hogy a napirend fontosságára való tekintettel minden tag pontosan jelenjen meg.

Felkérem azon bajtársakat, kik férjemről, Klein Béláról, ki a 110/vép munkásszádnal szolgált, tudnak valamit, értesítsék azgródó feleségét a Világosság kiadóhivatalában.

Miért nem kezdik el a háborus kárt szenvedett épületek helyreállítását?

Ezzel a fontos kérdéssel többször foglalkoztak a szakemberek, a lap hasábjain is több cikk jelent meg ezzel kapcsolatban. Azt hittük, hogy az előterjesztett javaslatok nyomán teljes lendülettel megindulnak a helyreállítási munkálatok és hamarosan megszűnik a lakásínség. Sajnos, az építkezés terén nincs semmi mozgás, pedig minden anyag- és munkaerő rendelkezésre áll.

Mi az oka annak, hogy a háztulajdonosok nem használják ki a kedvező nyári időt? Ugy látszik, hogy a szakemberek által e téren eddig végzett kutatási munkák és előterjesztések nem voltak elég részletesek, mindenre kiterjedtek. Az érdekelt felek közül sokan nem szölettek még a tárgyhöz, így a háztulajdonosok, a lakást igénylők, a pénzügyi emberek, gyárosok, munkások, iparosok, kereskedők, jogászok, szakszervezetek és különféle hatóságok.

Javasolnám, hogy ezzel a nagy kérdéssel kapcsolatban úgy a szakemberek, mint a felsorolt érdekeltek a lap hasábjain minél előbb szólnanak alaposan a tárgyhöz, tegyenek javaslatot hogyan lehetne a mai körülmények figyelembe vételével a háborus kárt szenvedett épületeket sürgősen helyreállítani?

BARTHA LÁSZLÓ

Előkészületek a Petőfi-ünnepre

A Magyar Népi Szövetség országos köznevelődési bizottsága megszervezés nélkül dolgozik a Petőfi halálának 96-ik évfordulója alkalmából Segesváron—Fehéregyházán július 28-án és 29-én megtartandó nagyszabású ünnepségek és az országos Petőfi-hét előkészítésén.

A segesvári ünnepélyen hozzájuk fogalomban a Magyar Népi Szövetség Petőfi-jelelményét is. Művészeink a jelelmény tervét már elkészítették s a jövő héten az egyik kolozsvári fennaru üzem hozzá is kezd a jelelmények kivitelezéséhez.

A segesvári és fehéregyházi ünnepségeken az erdélyi dalárdák közös Petőfi-dal és Kodály-népdalokat fognak énekelni. Az egyik közös dal: Ady Endre „Felszállott a páva” című verse Kodály Zoltán megzenésítésében. A dal kottájának többszörösítéséhez már hozzáfogtak és a jövő hét első napjában megküldték az ország összes magyar dalárdáinak.

Kérem azon deportálásból háttérrel kölgyet, aki dr. Vitézy Lászlóról tud, jelentkezzen sürgősen a Janovits postabüroútban.

Dózsa György-utca 29

A kolozsvári állami magyar nyelvű gyakorló gimnázium (Farkas-utca 9 sz.) 22-én, csütörtökön délután 1 órakor tartja I. osztályos felvételi vizsgáját. Az V. osztályos felvételi vizsga folyó hó 26-27-28-án lesz reggel 8 órakor.

A vasutas gyermekotthon női bizottsága ezúton kéri vasutas asszonytársait, hogy 19-én, kedden délután 4 órakor a Horea-ut 5 alatt tartandó gyűlésükön minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

TISZTOGATÓ BIZOTTSÁG FELHÍVÁSA. A város polgármesteri hivatala mellett működő tisztogató bizottság, a purifikálásra kerülő volt városi alkalmazottak névsorát közölve, felhívja mindazokat, kik az alább felsoroltak valamelyikének múltbani antidemokratikus magatartásáról, avagy sovinezta-fasiszta tevékenységéről tudnak, illetve terhelő adatok birtokában vannak, hogy ezen adataikat zárt borítékban — aláírással és lakcímmegjelöléssel ellátva — legkésőbb június 22-ig juttassák el a városához II. sz. szobájába. Szilágyi Dezső adóellenőr, Sipos Márton adó-tiszt, Heim László tisztviselő, Barabás Mózes altiszt, Csapó Gyula gyepmester, Regőczy R. László vágóhídi tisztviselő, Bartha Ferenc fogyasztási ellenőr, Hámos Dezső számvizsgáló gyakkornok, Horváth Julia kezelőnő, Müller Géza mérnök, a vízművek igazgatója, Antal Tibor kezelő, Tóth József adóhivatali alkalmazott, Békai József tüzoltó, Bedő Albert járványkórházi alkalmazott, Grünwald József fogyasztási ellenőr, Turi Mihály, a rekviráló bizottság altisztje, volt városi alkalmazottak.

A TANÓGYI SZAKSZERVEZET a középiskolai tanárok számára nagygyűlést tart a szakszervezet újjászervezése tárgyában kedden, június 19-én délután 5 órai kezdettel a római katolikus főgimnázium disztermében.

SZELLEMI ÉLETÜNK

Benedek István dr. előadása

Lélektan és természettudomány címmel szombaton tartotta a Józsa Béla Athenaeum napirendű tudományos előadásának ötödik — befejező — előadását dr. Benedek István orvos és pszichológus, akit a Lélektan Intézet egyetemi előadójának hívtak meg. A hallgatóság teljesen megtöltötte a „Mátyás chákchiz zenetermetet és nagy figyelemmel kísérte az előadást.

Bevetetésében az előadó vázolta a lélektan helyzetét a múlt század második felében.

A természettudományos gondolkodást a lélektanban Darwin honosította meg, amikor tisztázta az ember származásának kérdését és a fejlődéstani gondolatot tette a lélekkutatás alapjává. A struggle for life (küzdelem az életért) elv az összehasonlító állati és emberi lélektan segítségével a társadalom kialakulásának és fejlődésének számos kérdésére adott feleletet. Különös érdeklődéssel hallgatta a közönség azokat a példákat, melyekkel az előadó az állati társadalmak osztálykülönbségeire hívta fel a figyelmét.

Emek az „antropomorf”, emberesszabott iránynak ellenhatásként született meg Wundt fiziológiai lélektana, amely kizárólag a tudat jelenségeivel foglalkozott. A századforduló pszichológusai azonban szaktották a tudat-lélektan s Freud a tudattalan fogalmát tette lélektani rendszerének, a pszichoanalízisnek alapjává. A lelki folyamatok nagy része a tudattalanban játszódik le, itt helyezkednek el az öröklött ösztönök és vágyak mellett azok a szerzett tudattartalmak, amelyeket a környezet nevelő hatása és a társadalmi erkölcsök hatása „elfojt”, vagyis a tudattalanba szánják. Az elfojtott gyermekkori élmények és a kielégülélenül maradt ösztönök kormányozzák a mélyből az ember lelki életét.

A másik „mélylélektani” irány, Adler individuálpeszichológiája szerint a lélek legfontosabb mozgató ereje az érvényesülési vágy. A gyermek e vágyának teljesítése közben minduntalan társadalmi és gazdasági akadályokba ütközik s ebből fejlődik ki az ugynevezett kisebbségi érzés, aminek a kiegyenlítése (kompenzálása) révén jut csak el a helyes önteléküléshez. A Jung-féle kollektív lélektan az ősidőkből származó közös tudattalan feltételezésén alapszik; ebből emelkednek ki az ember alapösztönei és vágyai. Szandor Lipót ugynevezett sorsanalízise áll a leginkább természettudományos alapon, mint hogy a lélek minden megnyilvánulását ösztönös eredetűnek tartja s az öröklési elemekre, a génekre vezeti vissza.

Ezzel az ön-elmzésen alapuló szubjektív lélektanokkal szemben a szovjetorosi Bechterev vetette meg az objektív lélektan alapját. Bechterev szerint minden lelki működés — a test működéséhez hasonlóan — a reflexekre vezethető vissza. Az egyszerűbb reflexek bonyolultabbakká egyesülnek egymással s ez minden magasabbrendű lelki tevékenység kialakulási mechanizmusa. Az egyes lélektani irányok tömör ismeretetését rövid, tárgyilagos bírálat és a szociológiai szempontok kiemelése egészítette ki.

A nagy lelkesedéssel megtapsolt előadást érdekes vita követte. A felszólalók különösen azt fejezték ki, hogy vajjon az átférközős fontosságának elismerése nem vezet-e lélektani determinizmushoz? Hiszen ha életünkkel veünk született adottságok határozzák meg, akkor hibával volna minden változtatási kísérlet. Az előadó azonban válaszában kifejtette, hogy a modern örökösítés egyáltalában nem statikusan, hanem dinamikusan itéli meg az örökösítés elemeket. Számos példával bizonyította, hogy az örökösítés során az utód csupán lehetőségeket nyer elődtől, amelyeknek irányítása a nevelés, gyógyítás s a társadalmi és gazdasági helyzet változtatása révén kezünkben van.

A kispolgár leleplezése Gorkij-tanulmány a Józsa Béla Athenaeum kiadásában

„A kispolgár” nem tartozik Gorkij legismertebb alkotásai közé. S a Józsa Béla Athenaeum ennek az allg 40 oldalas filozófus kiadásával mégis jó szolgálatot tett.

A nagy proletár író ebben az esszéjében egy ilyen terhes örökségre, a fejlődés útjában álló akadályokra mutat rá. S bár idetova mindjárt egy emberöltő telt el eredeti megjelenésétől, számunkra mégis sokat mond. A kispolgárság tényezete ugyanaz egy emberöltő alatt sem tűnt el a mi életünkben, sőt teljes virágzásában él soraink között, ott kísért minden eszelvényünk minden akarásunk útjában. Eltekörölme-

Háborus bűnös-e a sajtó?

Erre a kérdésre ad választ a Józsa Béla-Athenaeum szellemi törvényszéke

nyelink ha mások is bizonyos tekintetben, mint Oroszországban a nagy forradalom előtt, lényegében ugyanolyan jellegűek.

Mi a kispolgárság? — „Beteges ragaszkodás a magántulajdonhoz, belső nyugalmom utáni feszült vágyakozás, sőt félelem mindattól, ami ezt a nyugalmat bárhogyan is megzavarhatná, makacs törekvés, hogy minél gyorsabban kimagyarázhasd mindazt, ami a lélek mindennapi egyensúlyát megingatja, ami az életről és az emberről kialakult megszokott nézeteket megzavarja” — határozza meg Gorkij. S hogy ezt a nyugalmat, látszólagos egyensúlyt minél biztosabban megtarthassa, a kispolgár hajlandó süket fülekkel, behunyt szemmel járni, hogy ne kelljen észrevennie mindazt, ami rajta, az ő kicsinyes önzésének körén kívül esik; hajlandó minden eszközt felhasználni, a hadsereget éppen, mint az irodalmat, művészetet, az egyházat, tudományt: csak hogy az ő életformáját senki és semmi meg ne zavarhassa. Hogy vannak visszasságok, hogy az ő silány jólétén túl milliók szenvednek, milliókat hajtanak vérpadra — nem érdeklik a kispolgárt. „Ez az élet rendje — mondják —, másképp nem lehet.” S ha valaki mégis új világról beszél, azt azonnal eszelőnek, álmódzóknak nyilvánítják, amikor pedig kenyértörésre kerül a sor a két felfogás között, a kispolgár az, aki békitőleg lép közbe. Mert a küzdelmet nem szereti, mert „készen ugyan a szabadságot karjaiba zárni — de mindenképpen csak törvényes hitvesként.” Amíg a küzdelem folyik, nem csatlakozik ehhez vagy ahhoz a párthoz, a harc állása szerint jobbra-balra ingadozik, lesvén, ki kerül ki győztesként, hogy menten melléje csatlakozzék. Ilyenkor aztán harsány szavakkal igyekszik bizonyítani, hogy a kezdet-kezdetétől mindig is azért a győzelemért küzdött, sőt csak ő küzdött igazán.

Ezt mutatja be Gorkij ugyanazzal a mély realitással, igazsághoz való hűséggel, éles tárgyilagossággal, amelyet örökértékű műveiből ismerhetünk. S minden csattanó állapításánál azonnal ráismerünk a mi társadalmi életünk kispolgáira, agyafurt cselvetéseire, ingadozásaira, hitványosságára. És érezzük, hogy mennyire át meg átvjárta egész életünket, megfertőzte törekvéseinket, beszennyezte akarásainkat. Amikor az allg negyvenoldalas kis füzet végére jut az ember, szinte kényszerrel érez arra, hogy minél gyorsabban megfűrődjék. S vajjon van-e valamire inkább szüksége a mi polgárságunknak, mint erre a tisztálkodásra? (d. 57.)

Tury Sándor Kornél előadása a Szovjetunió kereskedelmi jogáról

Tury Sándor Kornél dr., a kolozsvári Magyar Tudományegyetem tanára az Erdélyi Múzeum Egyesület jog- és társadalomtudományi szakosztályának rendezésében előadást tartott a Szovjetunió kereskedelmi jogáról. Nem egyszer hangsúlyoztuk már, hogy a múltban teljesen el volt zárva közönségünk elől az a lehetőség, hogy megismerhesse a Szovjetunió társadalmi felépítését. A felszabadulás után azonban különböző előadások és kiadványok útján alkalmunk adódott ismereteink pótlására. A Magyar Tudományegyetem, illetve az Erdélyi Múzeum Egyesület részéről eddig két előadást hallottunk a Szovjetunióról. Az első előadást Buza László, a jogi kar dékánja a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniójáról, mint összetett államról, a másodikat pedig Szász István, a magánjog tanára tartotta a szovjet család- és öröklési jogról. Tury Sándor Kornél dr. előadása tehát ebben a sorozatban a harmadik és ő is egy olyan kérdésben nyújtott részletes tájékoztatást, amely eddig a legkevésbé volt ismeretes.

Tury professzor előadásában részletesen kifejtette a kereskedelmi jognak a magánjoghoz való viszonyát, ismertette általánosságban az egyes államok kereskedelmi jogai között meglévő hasonlóságokat. A belső kereskedelem terén — szemben a külkereskedelemmel — a magánkezdeményezés a Szovjetunióban biztosítva van. Maga a kereskedelmi jog javarészt a gazdasági igazgatás körébe tartozó szabályok között foglal helyet. A harmincas évek óta azonban a tudományos irodalom mindinkább sürgeti a magánjogtól formailag is elkülönített önálló kereskedelmi kódex alkotását. Eddig ugyanis a kereskedelmi jog jórésze az általános magánjogi kódexben nyert szabályozást.

Tury Sándor Kornél előadását a közönség mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta.

A jövő orvosának még áldozatok árán is a társadalmat kell szolgálnia

Nagyjelentőségű egészségügyi értekezlet volt Kolozsvárt

KOLOZSVAR, június 18. Nagyfontosságú egészségügyi értekezlet volt az elmúlt napokban Kolozsvárt. Az értekezleten — amelyről idejében hírt adtunk — részt vettek az Északerdélyt bejáró egészségügyi karaván vezetői és tagjai, egyúttal a helyi egészségügyi vezetőség, valamint a közszeretnek örvendő Zincsik őrnagy, mint a szovjet—román fegyverszüneti szerződés kolozsvári ellenőrző bizottságának vezetője, továbbá Kolozs, Csik, Szatmár és Bihar megyék közigazgatási vezetői.

A három hónapon át tartó egészségügyi ut résztvevői Északerdélyi egészségügyi állapotát tanulmányozták, hogy tiszta képet kapva, az egészségügyi minisztérium felelős vezetőinek javaslatot tehesse a hiányok gyors pótlására vagy kiegészítésére. Ezen keresztül javítani akarják az egészségügyi állapotokat.

Az egészségügyi karaván szovjet orvosai is részt vettek az értekezleten, amelyet Basiotu Vasile dr. egészségügyi felügyelő nyitott meg. Utána Barzu Joan dr., az egészségügyi karaván vezetője tartotta meg beszámolóját. Ismertette a karaván célját, körülményeit. Elmondta, hogy a karaván gondolatát március elején valósították meg a Nép védelmi Egyesület és az egészségügyi minisztérium ajánlására. A hat kiküldött szakorvoson kívül 32 orvos jelentkezett önként. Az ápolószemélyzet száma 105 volt. Mire összeállították a karavánt, megérkeztek Moszkvából is a kiküldöttek. A szovjet kormány 8 orvost és 20 ápolót küldött, hogy segítségére legyenek a karavánnak. Faluról-falura járva, a legnagyobb önfeláldozással végezték nehéz munkájukat mindnyájan. Felosztották maguk között a munkát, tervet készítettek és lépésről-lépésre a legalsóbb munkát végezték. Ardeleanu

Ilie dr., a karaván technikai vezetője ennek az utnak négy halálos áldozatáról emlékezett meg. Két orvost utközben banditák löttek le, Adrianova Julia orvosnő és Stepanova ápoló kiütéses tifuszban haltak meg. Köszönetet mondott a szovjet orvosoknak és ápolóknak is a hathatós segítségért.

Raducu Cornel, az egészségügyi minisztérium főtitkára beszédében az értekezlet célját ismertette. Elmondta, hogy azért hívták össze a megyei vezetőket is, hogy megbeszélve az egészségügyi viszonyokat és tennivalókat, együttesen vegyék fel a harcot a hiányok kiküszöbölésére és az egészségügyi viszonyok javítására. A megyék egészségügyi vezetői ezután nemcsak az orvosok, hanem a közigazgatási vezetők is felelősek lesznek. Az új orvostipusról a következőket mondta:

— A jelen és a jövő orvosának nem szabad individualistának lennie. Olyan orvosokra van szükségünk, akik hivatásuknak érzik a gyógyítást, a betegség elleni küzdelmet és áldozatot tudnak hozni ezért.

Elmondta, hogy nemrég Moldovában orvosra volt szükség a kiütéses tifusz leküzdésére. Nem akadt önként vállalkozó, hatalmi uton kellett orvost küldeni, de három nap múlva ez az orvos is elutazott és otthagya őrhelyét. Példaképpen említette fel Csik megyét, ahol aránylag a legjobbak az egészségügyi állapotok. Versenye hívta fel a megyéket.

Az értekezlet további részében bejelentették az északerdélyi egészségügyi alkalmazottak besorolását. A kórházak ideiglenes segítésére 140 millió lej utalt ki a minisztérium előlegként.

Végül jelentéseket olvastak fel s megvitatták a kórházak korszerű átalakításának és a minden helységben felállítandó egészségügyi háznak kérdését.

Meghívást kapott a Szovjetunióba az Országos Munkaszövetség

BUKAREST, június 18. Az Országos Munkaszövetség megtisztelő meghívást kapott a Szovjetunió Szakszervezeti Szövetsége központi tanácsának elnökétől, Kuznecovtól. A szovjet szakszervezetek legfőbb vezetője a romániai egyesült szakszervezetek főtitkárját is felhívta, hogy július elején tegyenek látogatást a Szovjetunióban.

Internálták a „Magyar Lapok” egyik főpribékjét

NAGYVÁRAD, június 18. A nagyváradi rendőrség internálta Jávó (Jenzer) Béla hírlapírót, a nagyváradi Magyar Lapok főmunkatársát. A sváb származású Jávó Kolozsváron kezdte újságírói pályafutását. A komoly lapnál meg nem tűrt, tehetőségben ember később az Erdélyi Lapokhoz került, ahol a hitlerizmus legvéresebb száju sajtópribékje lett belőle.

Az erdélyi magyarság körében akkor indult meg a hitlerista politikai disszimuláció, amikor Piedler István nagyváradi—szatmári püspök megalapította Nagyváradon a Magyar Lapok című napilapot. Három sváb ember kezdte meg itt a fasiszta izgatást és indította meg a bomlást az erdélyi magyar társadalomban: dr. Scheffler Ferenc, a lapvállalat üzletember igazgatója, aki a lap kérelhetetlenül fasiszta irányítója is volt, Sulyok (Stockinger) István, a lap kolozsvári szerkesztője és Jávó (Jenzer) Béla főmunkatárs. Sulyok István, az erdélyi haladó szellemű sajtó következetes denunciatója később az Új Magyarság-hoz szerződött. A megalkotott hitlerista Scheffler Ferencet bátyja, dr. Scheffler János szatmári r. k. püspök később

bedirigálta magához jószágkormányzóknak. Helyette Jávó (Jenzer) Béla mellé egy Polyák István nevű pap adtak, aki lapokat égetett az utcán, szervezte az iljúságot és rémuralom teremtett cikkeivel. A végén együtt kompromittálta püspöki gazdait: kugrott a reverendából, megszökött a pincérleánnyal, akit aztán feleségül vett. Meg kell állapítani, hogy az erdélyi katolikus papság jórésze, amely kötelesség volt előfizetni a Magyar Lapok-ra, nem azonosította magát a lapal. Márton Áron gyulafehérvári püspök mindig elítélte a lap keresztény ellenes gyűlölködését.

(*) Doktorrá-avatás. Kapitány Magdát, a Marianum Felsőkereskedelmi Leányiskola h. tanárát szombat délután a közgazdaságtudományok doktorává avatták.

Parkettraktást, gyalulást és javítást vállalok
BARTOS, Deák Ferenc-utca 41

Apróhirdetések

Adás-vétel

- VESZEK perzsa- és szmirna- és argamiz szőnyegeket, nagobb gobelin képeket, sezlont és asztalterítőket, kristályokat, értékes porcellán dísz tárgyakat, lepedőket és ékezt evőszkőzöket. Kapható néham párrába való fosztott libatol. Rottenberg, Timár-utca 10. 8327
- „TERNO” vásárol, elad ócska butort, ócska ruhát, szőnyeget a legolcsóbbtól a legfinomabb perzsaig, ágyneműt, fehérneműt, porszívógépet, mérlegeket és mindenemű ócskaságokat. Postakert-utca 3. Helyi-utca 8. 8145
- FASZEN kis tételben kapható. Raktár Mócok-utca 6. 8399
- UJ ablakok, ócska ajtók, ablakok eladók. Árpád-ut 13. 8708
- VÖRÖSRÉZLEMEZT, vörösrézfürdőhengert, öntöttvas radiátort veszek. Árpád-ut 13. 8708
- DIESEL motort 35—80 lóerőig és „Re-cord” hajlógépet veszek. Sorbán, Hunyad-tér 13. 8360
- ELADÓ kerti székek, vendéglői főzőkemenca, használt fedeles kocsi, új ablakok, villanymotor 150 voltos 6½ és 1.8 Hp. B3tvés-utca 32. 8655
- ELADÓ bombasérült ház-anyaga. Erdéklődni Dózsa György-utca 34, cipőüzletben. 8631
- BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyeget bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 5645
- BÉLYEGGYŰJTEMÉNYT, bélyegritkaságot, blokkokat darabonként is megveszek. Szentegyház-utca 1, II. 5. 8667
- MÉLY, modern, hosszú gyermekkocsi eladó. Taksony vezér-utca 46. 8797
- EGY topoyá háló és egy könyvpolcos sezlont eladó. Csekán-utca 83. 8816
- ELADÓ egy alig használt gyapjuszövet férfiöltöny. Megtekinthető Székely Miklós férfinaszabónál, Eperjes-utca 1, Pap-utca sarkán. Gr. 8700
- ANGOL kreton szalagarnitúra, alkalmi áron „Libertas”-nál, Deák Ferenc-utca 40. 8508
- FOGORVOSI asszisztensnőt felveszek. Cim a kladóban. 8651
- SEZLON jó állapotban eladó. Kert-utca 6, kapusnál. 8856
- MODERN konyhák, ebédlő, háló és kombinált butorok, irodai szekrények, íróasztalok, gyermekasztalok, ágyak, kanapé és előszobafal stb. Karolina-tér 9, butorüzlet. 8844
- VIRAGCSEREPEKET veszek. Turós kertész, Magyar-utca 71. Futóroszák kaphatók. 8838
- HALÓK, félhálók, szekrények, ágyak, asztalok, székek, szalagarnitúrák, sezlont, íróasztalok, asztalkályha, több minden eladók. Malinovszky-tér 8. 8835
- HALÓ eladó. Horea-ut 42. 3—7-ig. Dékányi. 8863
- EGY nagy ponyva eladó és autóalkatrészek. Mócok-utca 14. 8863
- ELADÓ dísznőbörből készült koffer. Szentegyház-utca 4, I. em., ajtó 6. 8858
- ELADÓ egy jó porszívó és cserépfedellű szerszám kamra, 10 négyzetméter. Vösmarty-utca 14. 8853
- 240-es csirkekeltetőgép eladó. Eszák-utca 17. 8863
- HASZNALT ruhát, fehérneműt veszek, eladok. Balázs, Unió-utca 12. 8856
- MINDENFELE gyermekkocsik kaphatók. Fecske-utca 34. 8870
- EGY kombinált fehér gyermekkocsi eladó. Fecske-utca 34., ajtó 3. 8870
- ELADÓ új konyhabutor, kombinált szekrény, sezlont, Dohány-utca 11. 8868
- ELADÓ használt háló, új konyha, félháló, külön szekrények, asztalok és többféle antik butorok. Mócok-utca 6. 8835
- OSZLOPKALYHA, kifogástalan eladó. Erdő-utca 15. 8876
- ELADÓ egy mély gyermekkocsi, egy gyermekágy, állóka és egy járóka. Székely Mózes-utca 10. 8881
- SINGER süllyesztő varrógép, teljesen új állapotban eladó. Árpád-ut 39, ajtó 4. 8878

Alkalmazást kaphat

SÜRGŐSEN keresek faszívógépmotorhoz gépészt. Csak szakember jelentkezzen. Cim a kladóban. 8756

EGY tűzőnőt keresek. Új Stánfeld. 8856

POZZA György-utca 11. Stánfeld. 8856

GARANCIAKEPES pénzbeszedőt keresünk. Róm. kat. Egyházkerület gazdasági hivatala, Szabadság-tér 15. Délelőtt 10—12. 8843

KOSZT hordásra idősebb megbízható autót keresek. Cim a kladóban. 8794

KERESEK önállóan dolgozó címfestő, szobafestő, mázolósegédeket. Grätz, címfestő, szobafestő, mázoló. Szentlélek-utca 17. Telefon 602. 8842

KERESEK egy kiegészítő munkást festőműhelybe. Grätz címfestő, szobafestő, mázoló. Szentlélek-utca 17. Telefon 602. 8842

TELFELDOLGOZASHOZ olyan vidéki társat keresek, ki napi 500-1000 liter tejet tud összegyűjteni, gépek vannak. Erdéklődni lehet a Malinovszky-tér 10 alatti házfelügyelőnél. 8837

HAZIVARRONOT angol és francia munkához keresek. Cimeket a kladóban. „Sürgős és gyors” jellegre. 8877

Van-e már sorsjegye?

Ha nincs, vásároljon azonnal

Titan főclárusítónál,
Szabadság-tér 32

Huzások június 22—23-án!

Figyelem! Mindenki érdekel!
Megjelent magyar nyelven a legújabb
Lakástörvény,
mely a tulajdonosok és bérletlők jogviszonyait szabályozza
Ára 300— lej.
Kapható minden könyvkereskedésben

SPORTÉLET

Csufos vereséget szenvedett Kolozsvár válogatottja

KOLOZSVAR, június 18. A kolozsvári közönség tulnyomó része sikeres szereplést, kis hányada pedig egy-két gólarányú vereséget jósolt, amikor Kolozsvár válogatottja elindult Bukarestbe, hogy másodszor is megküzdjön az Athanasz-kupaért. A fővárosi ANEF-stadionban 90 perc alatt azonban nem küzdtem föl, a közel 20 ezer főnyi közönség előtt, hanem egyoldalu „egykapura” játszás és a Kolozsvár színeit képviselő együttes 7:0 (3:0) arányú csufos vereségével végződött.

A csapat elutazása előtt részben Pop-Imreh Lászlótól, az OSP kolozsvári szervezetének főtárgyától, részben Bothos Józseftől, a KMSE labdarúgó szakosztályának elnökétől ígéretet kaptunk, hogy a mérkőzés eredményét és annak lefolyását vasárnap este távbeszélőn közlik a kolozsvári sajtóval. A szerkesztőségeket azonban sem vasárnap este fél 11 óráig, sem hétfőn déli 12 óráig nem értesítették. Kerülő úton, bukaresti újságíróktól tudtuk meg — hangoztatottunk „leszerelt” —, hogy a válogatottunk „leszerelt”.

Közölték, hogy a kolozsváriak ellen Jonescu—Ghiuritan—Ichvian—Buffs—Negrescu—Simatoc—Fábián—Lungu—Humis, Iordache, Naciu összeállításban vonultak fel a bukarestiek. A kolozsváriak „csatarendje” így alakult: Márki—Szaniszló, Vass—Csiki, Páll, Perényi—Albin, Kovács IV., Bonyhádi, Radnai, Kovács V. (Az nem tudták megmondani, hogy Albin honnan és hogyan került a kolozsvári válogatottba).

A mérkőzés rövid jellemzéseként megállapítottuk, hogy a kolozsváriak megállapítottak, hogy a bukarestiek közömbösen játszottak, mintha nem is érdekelték volna őket a mérkőzés kimenetele. Egyedül Perényi mutatott elfogadható játékot, de a kitűnő bal-felvezető a játéktól végén megsejtült és hasznavehetetlenné vált. Az egész csapat egyetlen gólhelyzetet sem tudott összehozni és a mérkőzés igazalma fult. A közönség, amely igazalomban küzdélmét várt és erre fogadkozott — a viadal előtt ugyanis nagy pénzfogadásokat kötöttek — hatalmas fütttyűkoncertet rendezett és a 90 perc elteltével kórusban bosszankodott azért, hogy eljött erre a találkozóra. A csufos vereség alaposan megrémítette a kolozsvári labdarúgás babérait.

Az egyoldalu találkozóra való tekintettel nagy érdeklődéssel várjuk, hogy a kolozsvári vezetők és szakemberek hogyan magyarázzák a vereség körülményeit a csapatot visszavetése után.

12:11).

2. Gyakorló gimnázium, amely a Kereskedelmi 37:11 arányban győzte le (a Baritiu a mérkőzést lemondta).

3. Kereskedelmi Iskola. Eredménye a Baritiu ellen: 26:18 volt.

4. Baritiu liceum.

A már régen alakult gépiani együttesnek tehát a Gyakorló gimnázium újodásait csapata igen kemény ellenfél volt a bajnokságban.

Az Újpest el sem indult Budapestre, de a BVSC vasárnap játszott Nagyváradon

KOLOZSVAR, június 18. Olyan hírek terjedtek el, hogy az Újpest vasárnap Bukarestben vendégszerepelt volna, sőt onnan Kolozsvárra jönne. Értesülésünk szerint az UTE csapata el sem indult Budapestre. Egyetlen magyarországi csapat vendégszerepelt vasárnap román területen, a Debreceni VSC, amely az Erzsébet-ligeti pályán Nagyváradon 4000 néző előtt 4:2 (2:1) arányban vereséget szenvedett Spielmannéktól.

RÖVID SPORTHÍR

Kerékpárosok figyelmébe! A K. M. S. E. kerékpáros szakosztálya június 20-án, szerdán délután 5 órakor rendkívül érdekes tart. Erre az értekezletre meghívja mindazokat a kerékpáros nőket és férfiakat is, akik résztvettek a május 1-i nagy felvonásban. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

A Dermata SC bírókó vezetőségének legutóbbi házversenye igen jól sikerült és a versenyző gárda fejlődéséről tanúskodott. Eredmények: légsúlyban 1. Han Ferenc, 2. Németh A., 3. Varga. Fehérsúlyban 1. Nagy J., 2. Bogyó, 3. Kovács. Középsúlyban 1. Kiss, 2. Varga, 3. Molnár. Félsúlyban 1. Binder B., 2. Ardós Zs. A versenyt Mészáros, Dévényi, Szabó Dénes és Kiss Dénes sikeresen rendezték és vezették le.

Felhívás a KMSE úszószakosztályának tagjait, hogy ma, kedden délután 6 órakor értekezletben jelenjenek meg a városi strandfürdőben. A vezetőség.

A Haggóbbor „Reggeli” szombat délután, a CFR—Zsilvölgyi bányász válogatott utáni megelődés, mutatványos és a Kolozsvári közönségnek a CFR „Reggeli” ellen. A Schwarz—Bárcson, Koltó—Nádas, Róth, Wallf—Heinrich, Blas, László, Bodvas, Noé összehajlítású együttes 5:0 (3:0) arányú vereséget szenvedett a jóval fiatalabb közönségtől összeverberált, jól felkészült csapatától, amely Bozó—Szigeti, Bodvas—Beke, Geese, Darabont, Orosz, Dejeu, Komáromi, Sztojka, Márton összehajlításban játszott. Góllövők: Márton (3), Dejeu és Komáromi. Jók voltak: Márton (a vezető legjobbja), Geese és Dejeu, Bodvas László és Rosner. Rónai a mérkőzést jól vezette.

A bukaresti Grivita CFR (Baptá) vezetősége Barátkyt, a válogatott középcsapatát 2 évre eltávolította a labdarúgástól, mert sport-szerűen túlzott egyéjszékével és többször profi-szerződést a megyesi Karvas-szal. Harsányt hasonló lépésre késztül a KMSE és Farkas ellen, akit szintén a megyesiek „tartottak vissza”.

MINT családtagot, háztartásban, az egyházi fiatal, gyermekszerep az szorított vagy leányt teljes ellátással, fizetéssel azonnal felvesszünk. Apoc. utca 27. 8859

KERESÉK vidéki hengereskes malomban szakmával bíró vezetőmórt. Ajánlatok Moskovits Vilmos, Kolozsvár, Széchenyi-utca 21 címre kéretnek. 8574

Alkalmazást keres

FÉNYKÉPÉSZ-ségét állást keres. Gyors negatív és pozitív retus. A portré-féltételezésben is gyakorlatos van. Választ pontos feltételekkel várok. Cim Ispán István, Dás, Papp-utca 7. 8785

VEGYÉSZNO, gyakorlattal rendelkező, állást vállal. Ajánlatokat „Vegyész” jelíggel a kiadóba kérek. 8535

KÖMÜVISMUNKÁT, javítást, betonozást vállalok. Címeket „Azonnal” jelíggel a kiadóba leadni. 8360

NOI fehérmű és ágyműi varrási vállalk. Mátyás Diszi, Széchenyi-tér 2. 8362

HÁZMESTERI állást viz., villany-szerelést vállalok. Cim a kiadóban, 8880

Ingatlan-lakás

HÁZASTELEK Budai Nagy Antal-utca, azonnal beköltözhető lakással sürgősen eladó. Szaniszló, Tordai-ut 2. 8637

ELCSERELNEM Atilla-ut környéki 1 szobás összkomfortos modern villa-lakásomat 2-3 szobás összkomfortossal. Ajánlatokat „Megegyezés” jelíggel kérek a kiadóba. 8832

KIS családi ház és egy gyümölcsös sürgősen eladó. Érdeklődni Reguly-utca 2. 8728

KIADÓ egy szoba, konyha, kamra és veranda külön telken. Rendbehozatali állapotban lakható. Nagyboldogasszony-ut 55. 8847

ELCSERELNEM 4 szobás összkomfortos lakásomat 2 szobás hasonlóval. Cim a kiadóban. 8845

PINCE, száraz, 70 négyzetméteres, közzel a fűtőházhoz, bor- vagy egyéb raktárnak berendezhető. Görögtemető-utca 8. — Ugyanott szekrények, nappali butor, (dínyán, asztal, 2 karoszek, 4 székek, használt, piüssel bevonva), kisebb asztalok eladó. Megtekinthető hétköznap 9-1 és 3-5 között. 8843

MAGANOS nő egy szobáért vállalt házmesteri teendőket. Cim a kiadóban. 8833

ELADÓ Szatmárnémetiben egy üres telek belvárosban, Arany János-utca 53. 75 négyzetgölg 5 millió lej. A Tiszaujlaki-ut 18. szám alatt 107 négyzetgölg üres telek 1 millió 500 ezer lej, a Tiszaujlaki-ut 32. szám alatt szoba, konyha, kamra, veranda, viz, villany bevezetve, 247 négyzetgölg 3 millió lej, gazdálkodásra is nagyon alkalmas. Értekezni Kolozsvár, Soós Sándor, Munkácsy-ut 4. 8848

ELKÖLTÖZÉS miatt átadó 4 szoba komfortos belvárosi lakás. Érdeklődni Egyetem-utca 3, ügyvédi iroda. 8872

SÜRGŐSEN eladó villa beköltözhető 2 szoba komfort nagy kerttel 7.000.000. KIL. méter nagydében 2 szoba, konyha, kert, új ház 3 millió, 3 szoba konyha, gazdasági felszerelések, 3 hold kert, parcellázásra is megfelel. 2x3 szoba komfort, 4 üzem, banknak is megfelel, 2 szoba konyha, pékséggel, kert 7 millió. Atilla-uti negyedben több villahely. Majális-uton bekerített villahely 2.250.000 lej. Transilvania ingatlan iroda. Szabadság-tér 19. 8864

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát keresek azonnalra fürdőszoba használatra. Telefon 265. 8857

BUTOROZOTT 1 szoba konyhát keresek azonnalra fürdőszoba használatra. Telefon 265. 8857

ORVOSHAZASZAR szépen butorozott vagy üres szobát keres fürdőszoba használatra. Címeket „Ar nem számít” jelíggel kérek. 8853

ELCSERELNEM 3 szoba komfortos, garázsos villalakásomat 2 szoba komforttal. Érdeklődni 2-től 6-ig Tordai-ut 44. Pálk. 8854

FIGYELEM!

Épületanyag, cement, gipsz, nád, méz, deszkaanyagok kaphatók HATHÁZI ISTVÁNNAL Timár-utca 18

Különlék

ARUSZALLITÁST, költöztetéseket vállalok. Berde Mózes-utca 3, II. em. 8686

OLCSÓN szállítunk vasúttól-vasúthoz, vidékről-vidékre, háztól-házig árut, anyagot, butort. Széchenyi-tér 20. 9069

BENKE Sándor közgazdásznak a Kolozsvári Magyar Tudományegyetem Közgazdaságtudományi kara által kiállított eredeti leckönyve elveszett. Ezen okmány semmis. 8737

FOGZATT Árpád joghallgató leckönyve elveszett. Ervénytelen. 8792

A vasárnap másik meglepetése

Zsilvölgyi bányászválogatott - Dermata 2:1 (0:1)

KOLOZSVAR, június 13. Szombaton és vasárnap merséket érdeklődés mellett zajlottak le Kolozsváron a labdarúgó mérkőzések. A zsilvölgyi bányászcsapat bemutatkozó mérkőzésére mindössze ezer ember volt kíváncsi, vasárnap pedig alig kétezer néző vonult fel a városi sporttelepre, nem is számítván a bekövetkező meglepetésekre...

Az első találkozón a zsilvölgyi játékosok a fáradsággal küzdöttek, hiszen rendkívül nehéz utazás után csak a szombatira virradó éjszaka érkeztek meg Kolozsvárra. Ez a körülmény befolyásolta az eredmény kialakulását a CFR—Jiu mérkőzésen. A CFR 4:1 (2:0) arányban biztosan győzött, noha kevesebb gólhelyzetet hozott össze, mint ellenfele. A vasutasok friss védelme egymásután szét-

rombolta a zsilvölgyi csatárok álmos akcióit.

A két együttes a következő összeállításban játszott: CFR: Nemes — Nagy, Felecan II — Matisz, Kiss, Sir — Székely, Szednicsek, Muresan, Felecan III., Nyári.

Zsilvölgyiek: Hencze — Radu, Mandita — Rotar, Albescu, Szilágyi — Pop IV., (Golgot), Cricovan (Dalcu), Szabó, Kovács, Vajdea.

Góllövők: a 10. percben Muresan (1:0), a 25. percben Felecan III. (2:0), a 49. percben Székely (3:0), az 59. percben Nyári (4:0) és a 68. percben Kovács (4:1). Kuszalk dr. a mérkőzést jól vezette. Az utolsó percekben Muresan, a CFR középcsatára orrsövény-csonttörést szenvedett.

A zsilvölgyiek felébredtek...

Vasárnap délután a zsilvölgyiek igen lelkes, de helyenkint tulkemény játékkal rukkoltak ki és 2:1 (0:1) arányban meglepető győzelmet arattak az elbizakodottan kezdett, később pedig pepeselő módon, feltűnő lassúsággal és szétesően játszó Dermata SC ellen. Még a legelfogadtabb szurkoló sem ismert rá az elfedült megbízható, egységes és lendületes játékstílus képviselő üzemi csapatra.

Két-három játékos az „alibi football” minden változatát bemutatta. „Körülbéli” így tevékenykedhetett Kolozsvár válogatottja Buakrestben s így következett be a meglepetés is, ha nem is a fővárosi arányokban...

A vendégcsapatból a 45 éves Radu és a 36 éves Vajdea példát mutattak küzdő-

képességből. A zsilvölgyiek mindkét gólját Vajdea rugta. A vezető gólt Ferencz érte el.

A Gépípari Iskola nyerte a Kosárlabda bajnokságot

KOLOZSVAR, június 18. A középiskolások kosárlabda bajnoksága befejeződött. Sajnos az eredeti tervektől eltérően csak négy iskola nevezett be a versenyekekre és így a tömegsportra irányuló célt nem sikerült teljes mértékben elérnie a rendezőségnek. A bajnokság állása így alakult:

1. Gépípari iskola (eredményei: a Baritiu liceum ellen 57:5, a Kereskedelmi ellen 13:18 és a Gyakorló gimnázium ellen

JASKÓ Józsefné közgazdasági indexe elveszett. Semmis. 8805

ELVESZETT a kolozsvári egyetem 1720—1910 számú Ferdinand Herz névre kiállított doktori oklevele. Semmis. 8806

BÖRDISZMÜVES üzletemet és műhelyemet a Deák Ferenc-utca 32 alól áthelyeztem az Egyetem-utca 11 alá, ahol mindenféle rendeléseket és javításokat vállalok. Hozott anyagok elkészítését is vállalom. Magdás Jenő bördízműves, Egyetem-utca 11. 8783

VASUT közelében ingyen lakhat, ha bombázott házat megjavítva, két szoba, konyhára való bontott téglát eladó. Cim a kiadóban. 8840

KÉTHETES leánygyermekemet keresek adnám. Farkas Józsefné, Bartha Miklós-utca 11, délután 6-tól. 8846

SZOCs Andrásné Izabella-utca 7 alatti névre szóló MAGISZ-könyv 1 példány megsemmisült, körvyszám 8887. 8841

FAJ a lába? Csináltassák cipőbetétet Zoványinál, Unió-utca 6. 8834

ÖRÖKBE fogadok 2-3 éves kislányt, teljesen árva. Címeket „Egészséges” jelíggel. 8849

LASZLO Irma tánciskolájából elvitt 8. és 3. számú ballont juttassa vissza, mert látta ismerősre, mikor elvitte. Ellenkező esetben az eljárást megindítom. 8859

ZONGORÁVAL gyakorolni lehet. Cim a kiadóban. 8866

FOKSANYBA utazó személyt keresek, aki levelet elvinne. „Elektrofoto”, Kossuth Lajos-utca 29. 8861

HÁZASSÁG céljából megismerkednék egy független, becsületes 45-48 éves nővel, jobb iparos vagyok. Levelet „Dolgos asszony” jelíggel a kiadóba kérem. 8871

JOMINÓSEGU anyaggal fest „Grätz” című festő, szobafestő, mázólg, butorfényező. Szentlélek-utca 17, telefon 602.

ELVESZETT Komjatszégi József névre szóló igazolványt és 2 bejelentőlap. Szives megtalálást juttassa Kiszalud-utca 14 alá, jutalom ellenében. 8835

Megnyit a kolozsi sósfürdő

Szerdán délután 3 órakor megindul az autóbúsjárat. Csütörtök naponta kétszer, reggel fél 8 és délután 3 órakor a nagyposta hatamögötti autóbúsjállomásra. Június 18-tól a melegfürdőt is megnyitjuk.

Balázs István és Kovács János bérliők.

NAGYVÁRADRA és vissza, valamint **BUDAPESTRE** indítunk **NAPONTA** autót

Vállalunk személy és áruszállítást. Költözködések szak-szerűen eszközünk.

Transelectiv és Universal Transport szállítók
Szabadság-tér 27. — Telefon: 617